

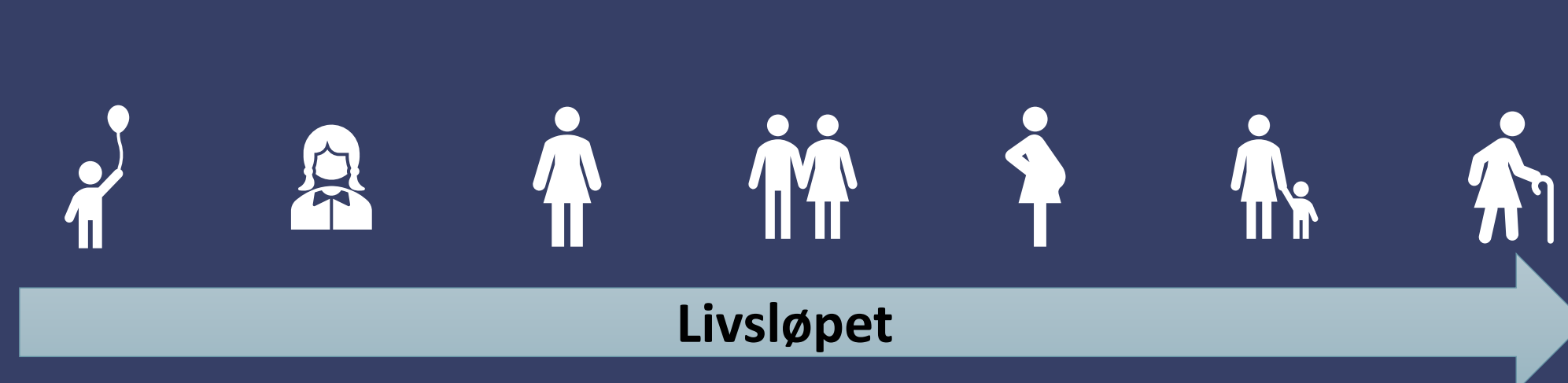
Sosioøkonomiske indikatorer og bruk av psykisk helsevern blant innvandrerkvinner

Melanie Straiton & Kamila Hynek

(mels@fhi.no ; kahy@fhi.no)

Avdeling psykisk helse og selvmord

Fagmøte, 22.10.2021



Agenda

- Innvandrerkvinner i Norge
- Hensikten
- Utvalgte funn fra prosjektet
- Oppsummering

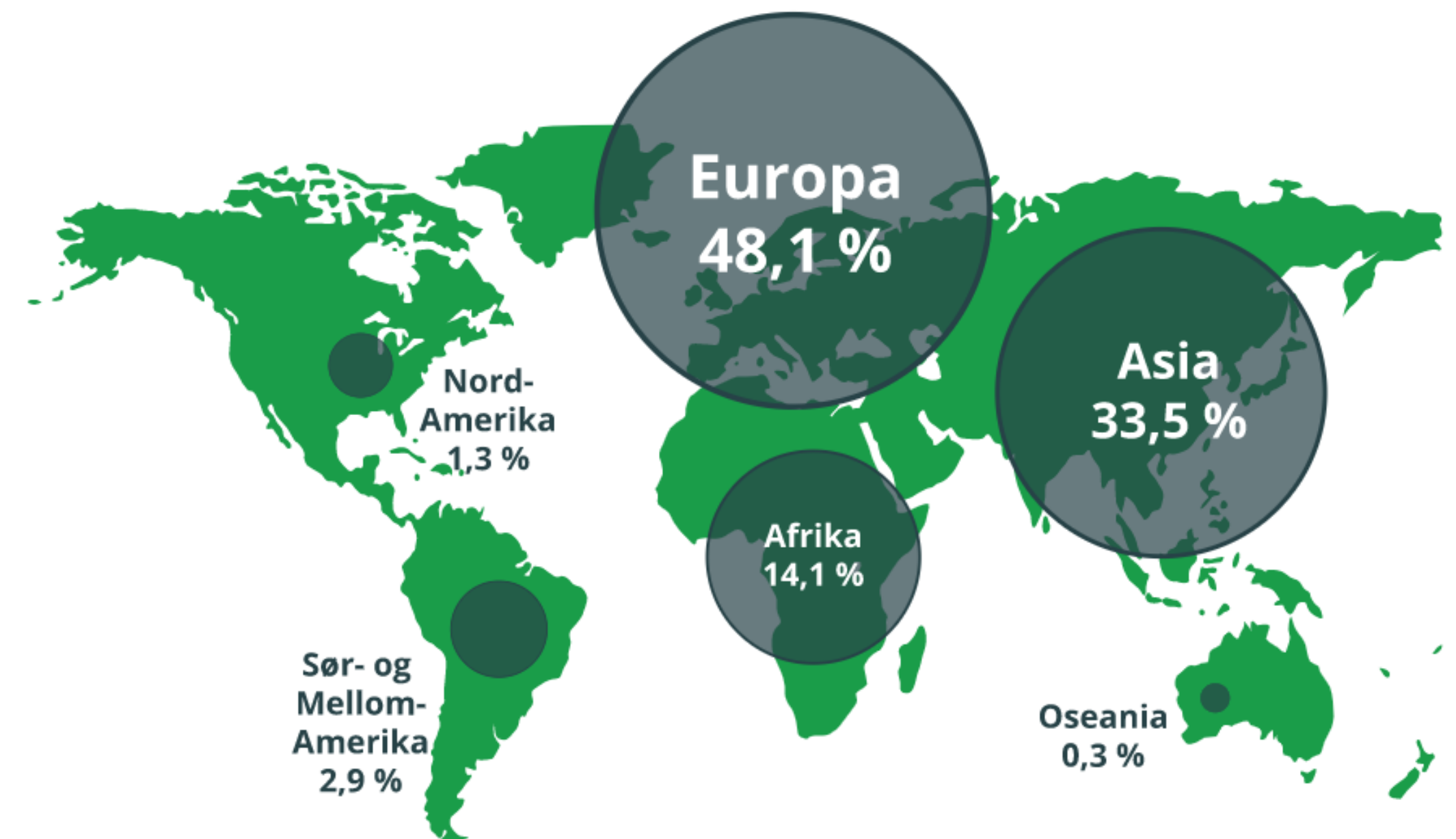


Kilde: iStock

Innvandrerkvinner i Norge

- 18.5% har innvandrerbakgrunn
 - 14.8% innvandrere
 - 3.7% etterkommere
 - 48.2% er kvinner
- Familiegjenforente (50.5%), Arbeidsinnvandrere (19.5%), Flyktninger (16.0%), Studenter (13.2%)
- Heterogen gruppe:
 - Utdanning
 - Arbeidsdeltagelse
 - Psykisk helse

Landbakgrunn for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Norge. 2021



Kilde: SSB (2021)

Hensikten med prosjekt



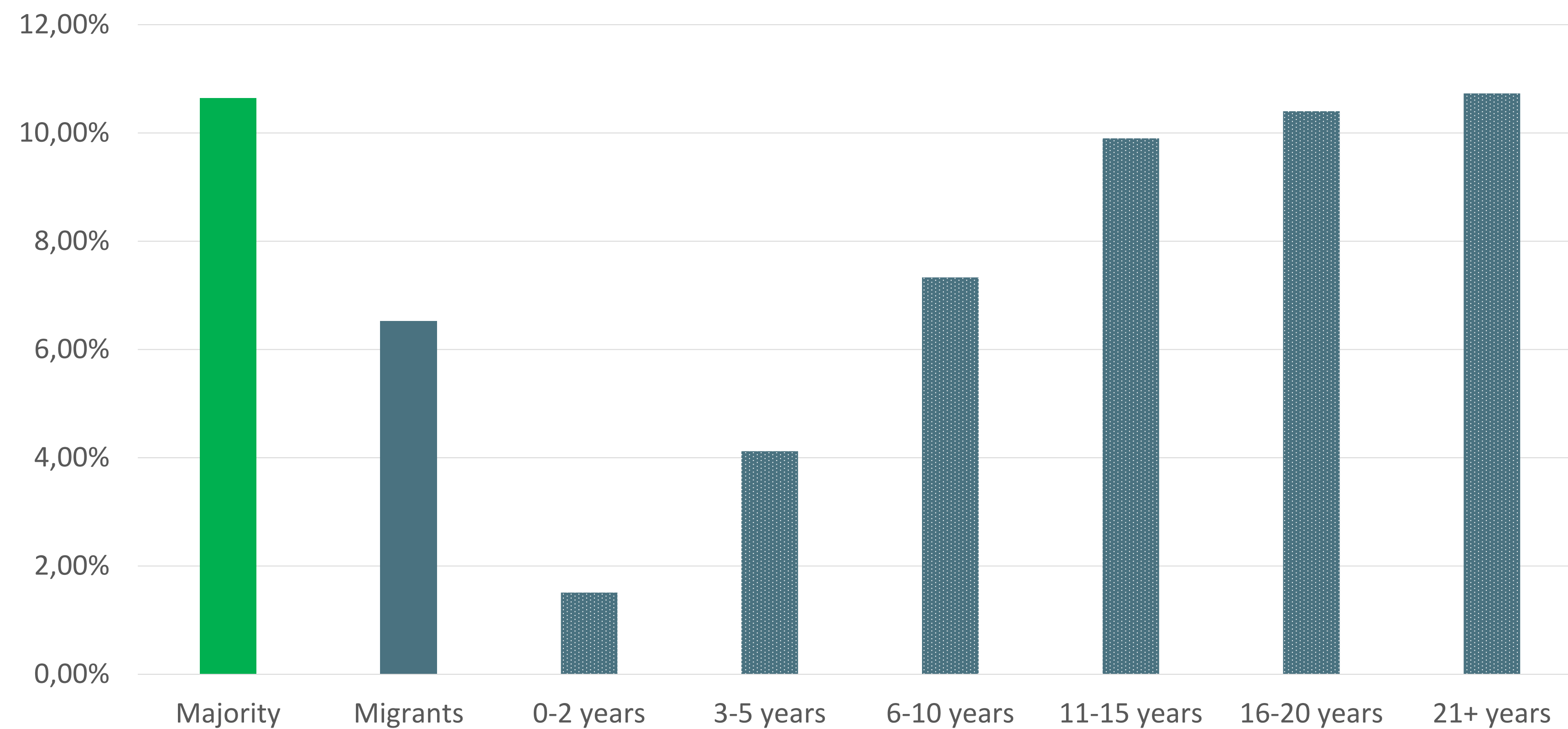
- Oversikt over DPS bruk blant innvandrerkvinner sammenlignet med kvinner for øvrig
- Risikofaktorer for psykiske lidelser
 - Er det forskjeller for innvandrerkvinner og kvinner for øvrig?
- Konsekvenser av psykiske lidelser
 - Hvordan klarer innvandrerkvinner seg sammenlignet med kvinner for øvrig?
- Livsløpsperspektiv

Bruk av DPS

- Bruk av DPS over fem år period
- Justert for alder og inntekt:
 - DPS bruk var mye lavere for både innvandrere og etterkommere sammenlignet med kvinner for øvrig
 - Store variasjoner ved landbakgrunn og botid for innvandrere



Bruk av DPS blant kvinner – etter botid



Andel som har brukt DPS over en 5års periode, justert for alder

Bruk av DPS

Blant de som oppsøker fastlegen

- Forskjellen blant befolkning for øvrig og innvandrere er mye mindre
- Største forskjeller er på primærhelsetjeneste nivå
 - Bedre psykiske helse?
 - Ikke søker hjelp?
 - Søker hjelp andre steder?
 - Legen dårlig til å gjenkjenne psykiske plager blant innvandrere?



Kilde: iStock

Hva påvirker DPS bruk?



Vedvarende lav foreldreinntekt



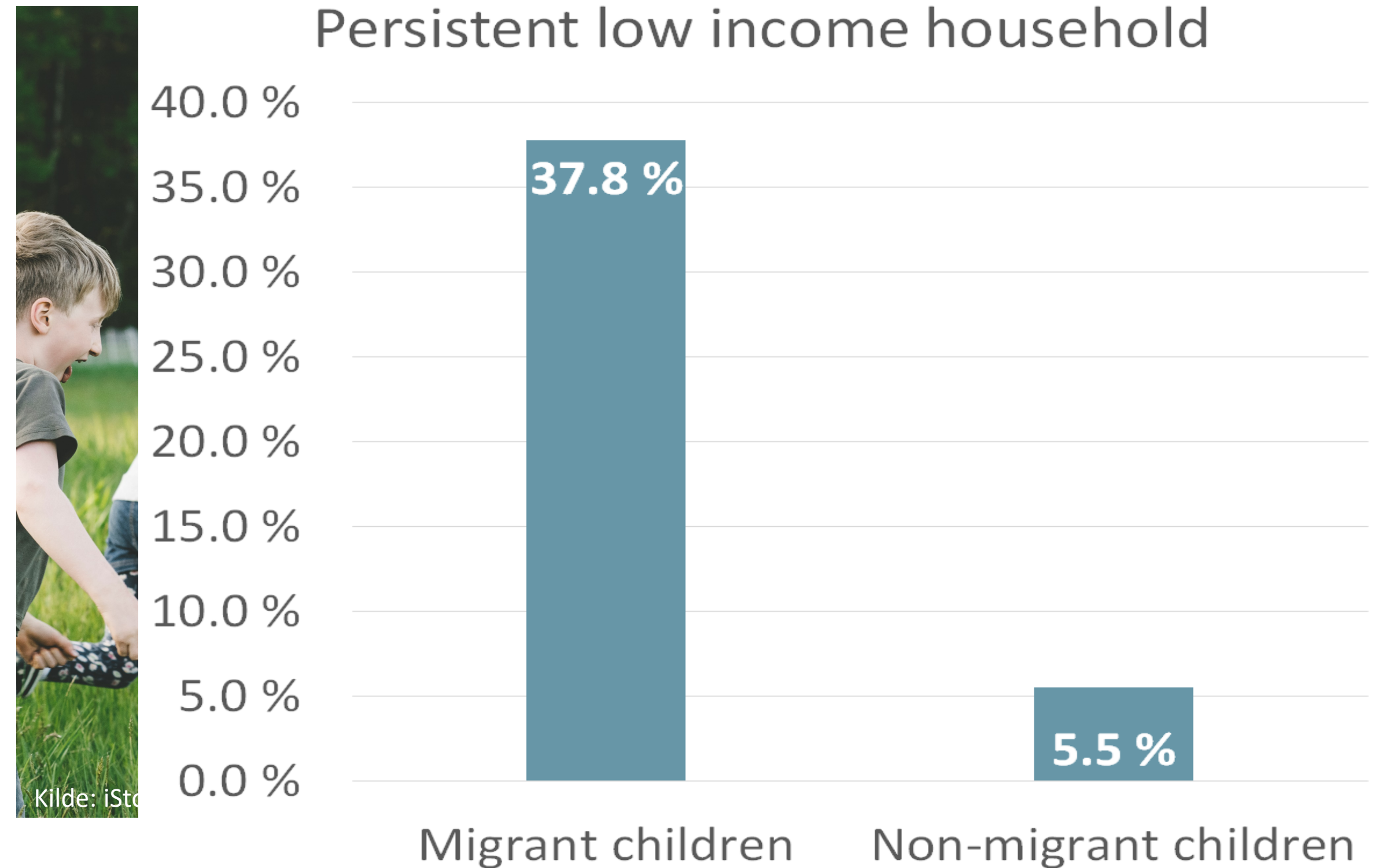
Arbeidsdeltakelse

DPS bruk
(psykiske lidelser)

Barndom

Langvarig lavinntekt → psykisk helse

- Lav SES i barndommen → dårligere (psykisk) helse senere i livet
- Få studier med fokus på innvandrere
- Innvandrerbarn er overrepresentert blant familier med vedvarende lav inntekt
- Unge innvandrere har høyere forekomst av psykiske plager



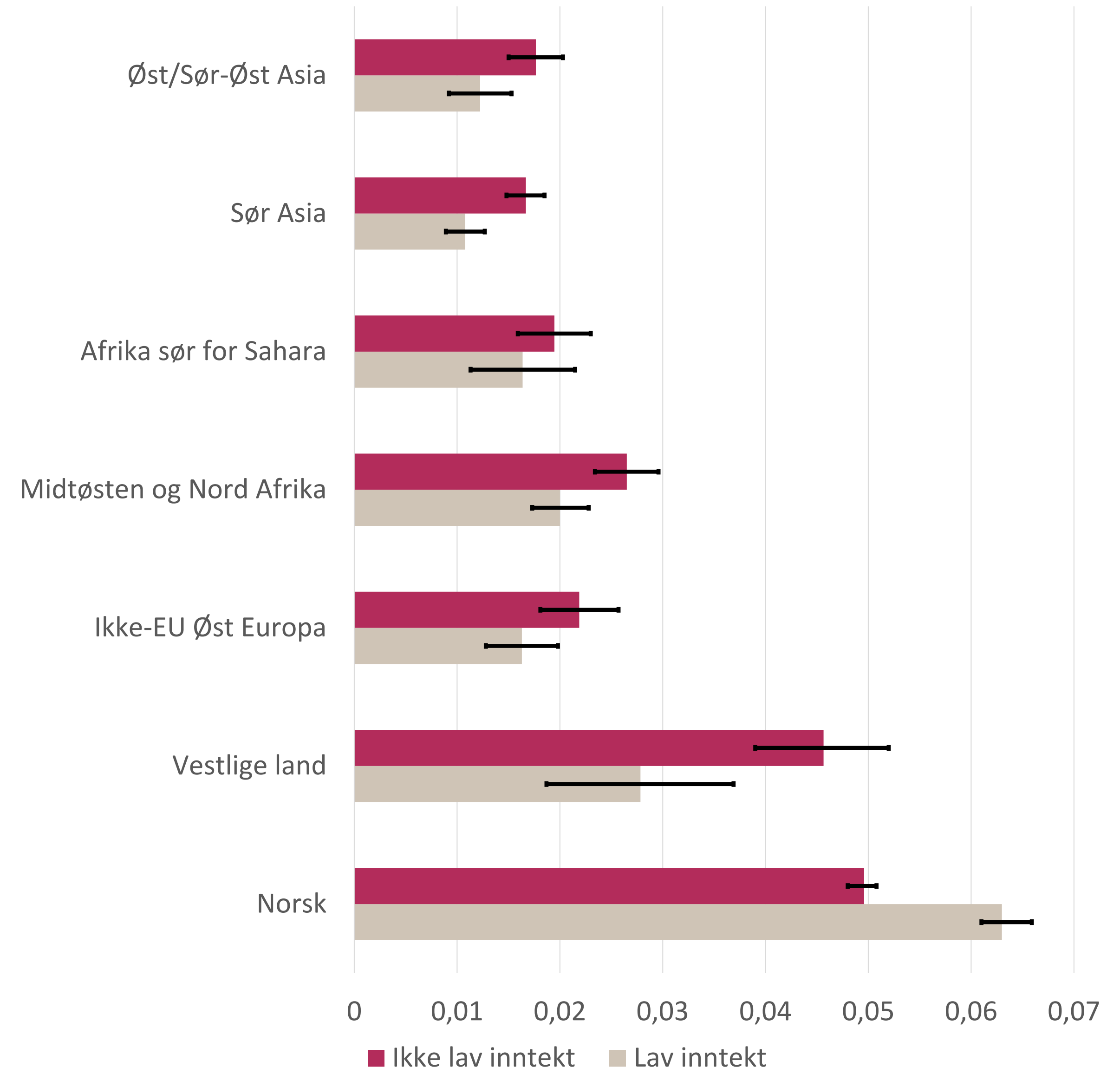
Kilde: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/flere-barn-i-husholdninger-med-vedvarende-lavinntekt>

Er det en assosiasjon mellom vedvarende lav foreldreinntekt i førskolealder og psykiske lidelser, målt gjennom DPS bruk? Og er det forskjeller mellom kjønn og mellom innvandrere og ikke-innvandrere?

Barndom

Langvarig lavinntekt → psykisk helse

- Vedvarende lav inntekt i barndommen er assosiert med økt DPS bruk i ungdoms- og ungdomsårene (uOR=1.99, 95% CI 1.90-2.08; aOR=1.33, 95% CI 1.27-1.40)
- Assosiasjonen var motsatt for innvandrere
 - De med høyere inntekt hadde noe høyere sannsynlighet for å bruke DPS
- Ingen signifikante forskjeller mellom kjønn, men kvinner har høyere DPS bruk enn menn
- Ressurssterke innvandrerfamilier oppsøker DPS, bedre psykisk helse blant innvandrere, barrierer for å oppsøke psykisk helsehjelp?



Voksen

Arbeidsdeltagelse → Psykisk helse

- Arbeidsdeltagelse lavere blant innvandrerkvinner utenfor Europa
- Oftere i midlertidigstillinger
- Har lavere inntekt og lavere utdanning
- De som er vanskeligstestilte kan oppleve de største psykiske konsekvensene

% i arbeid på slutten av 2020 (SSB, 2021)

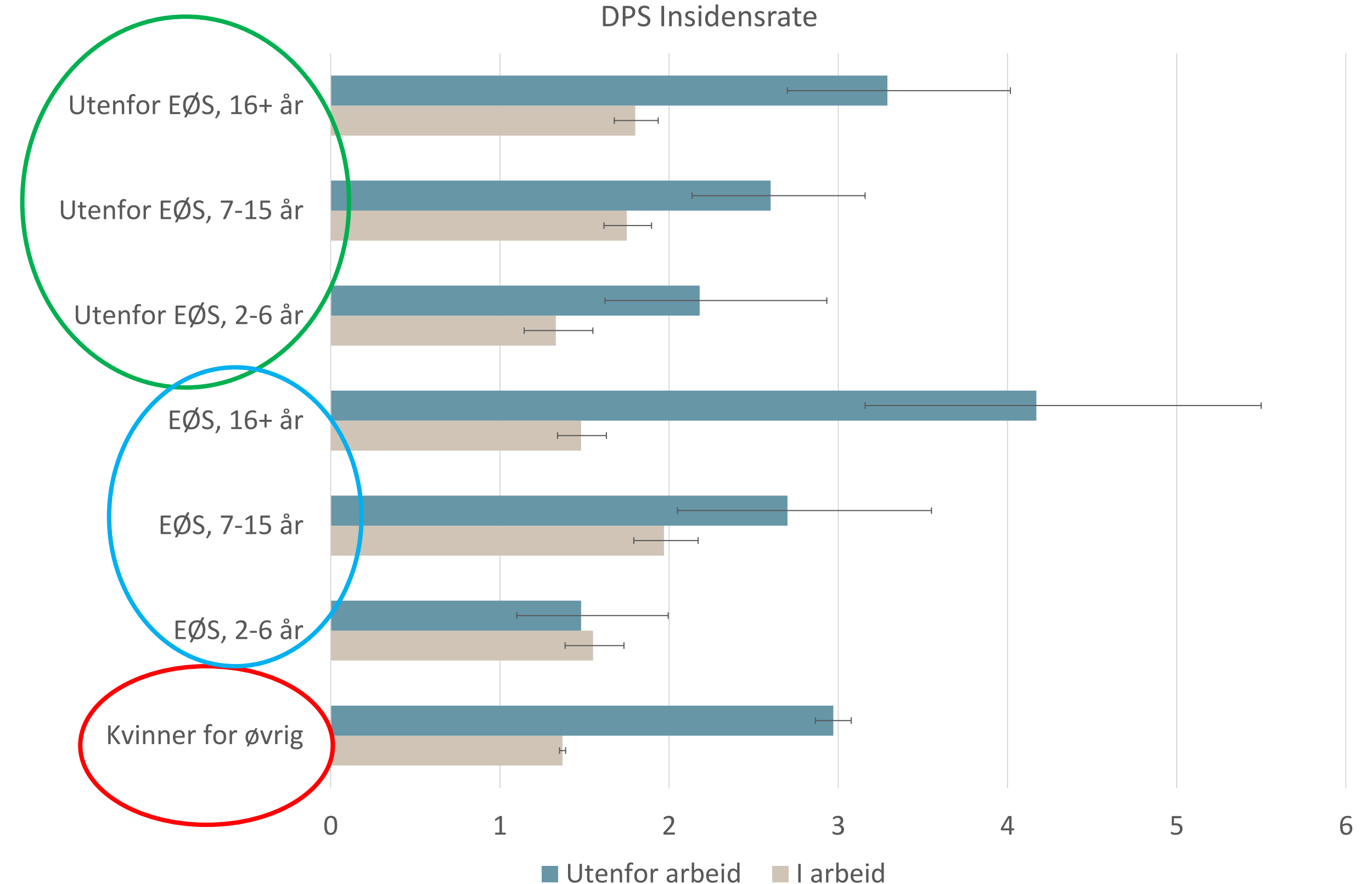


Er å falle utenfor arbeidslivet assosiert med økt risiko for DPS bruk? Er det forskjeller mellom kvinner for øvrig, innvandrerkvinner fra Europeiske-økonomiske samarbeidsområde (EØS) og innvandrerkvinner utenfor EØS og med botid?

Voksen

Arbeidsdeltagelse → Psykisk helse

- Økt risiko for DPS bruk blant kvinner for øvrig og innvandrerkvinner utenfor EØS som falt utenfor arbeidslivet
- Ikke signifikant forhold for EØS kvinner med botid <16 år
 - Midlertidig arbeidsinnvandrere?
 - Reiser hjem for å bruke helsetjenester?
- Forskjeller i DPS bruk blant innvandrere / kvinner for øvrig er mye lavere enn det vi har sett i tidligere studier



Oppsummering

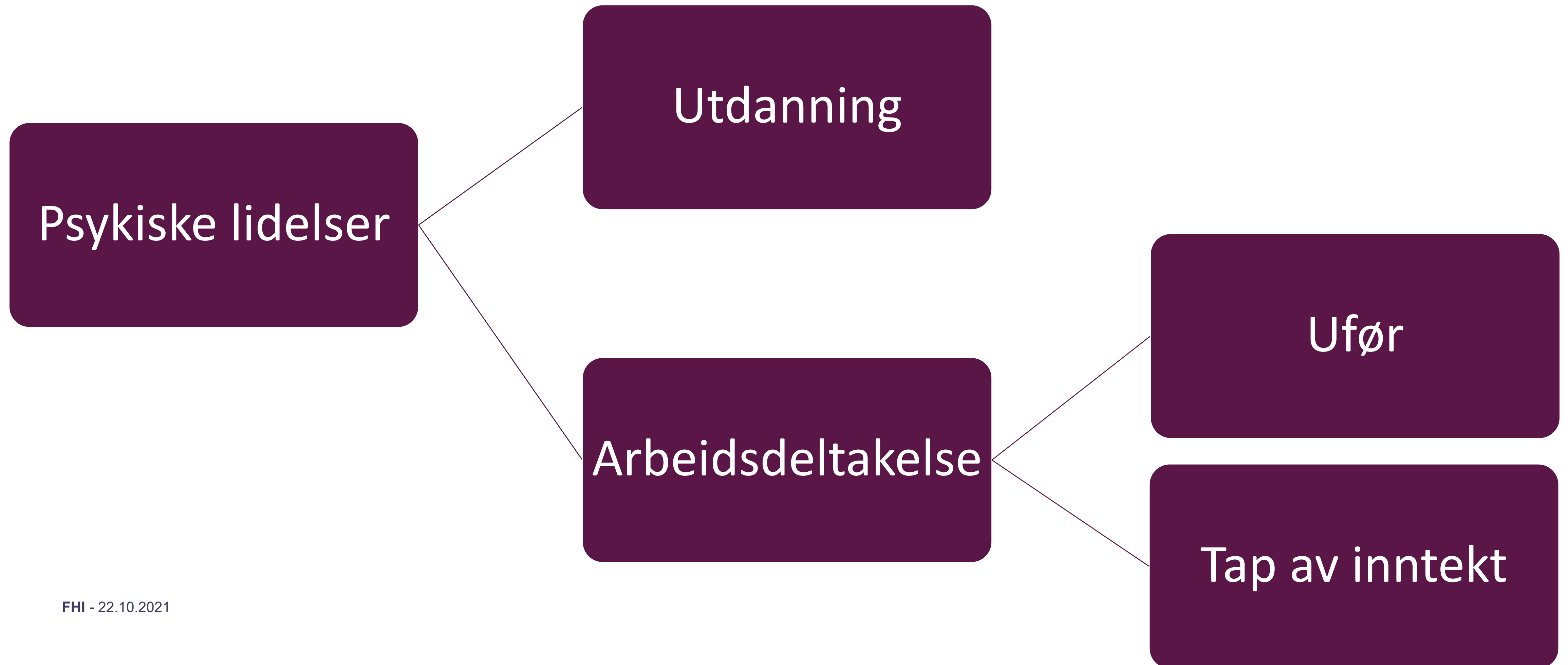
Hva er det vi måler?

- Funn fra selvrapporterte psykiske helseplager vs. helsetjenestebruk
- Registerdata for forskning på innvandrerhelse
 - Bedre mål:
 - Blant de med lang botid
 - De ressurssterke
- Risikofaktorer eller muliggjørende faktorer
 - Foreldrenes inntekt i barndommen
 - Arbeidsdeltakelse

Implikasjoner

- Kvinner som ikke deltar i arbeidslivet virker dårligere stilt til å bruke DPS ved behov, det samme gjelder innvandrerbarn fra lavinntektsfamilier
 - Strategier for likeverdige helsetjenester må fokusere på dem
 - Promotering av arbeidsdeltakelse av innvandrerkvinner kan øke helsetjenestebruk ved behov
 - Økt fokus på helsekompetanse hos mindre ressurssterke innvandrere kan også bidra til økt helsetjenestebruk ved behov
- Trenger studier som kan se på forskjellen i behov for og bruk av helsetjenester for psykiske lidelser
 - Blir behovet for psykisk helsehjelp dekket?

Del 2 – Sosioøkonomiske konsekvenser



Takk for oss!

